

Vad som finns kvar

Laia Abril möter Emily Jacir och Teresa Margolles

6 september 2025–18 januari 2026

När den katalanska konstnären Laia Abril föreslog konstnärer som hon inspirerats av och ville möta i sin utställning på Moderna Museet föll valet på Emily Jacir och Teresa Margolles. På så vis får publiken se verk av tre uppmärksammade och internationellt verksamma konstnärer ur olika generationer. De förenas av ett starkt socialt engagemang och arbetet med berättelser som synliggör våld och övergrepp.

Laia Abrils fotografiska serie "On Rape" (2022) visas tillsammans med Teresa Margolles installation "Plancha", ursprungligen från 2010, som nu, i en ny version binder samman våldet i Mexiko med de ökande dödsskjutningarna i Sverige och Stockholmsregionen under senare år. Emily Jacirs film "letter to a friend" från 2019 rör sig kring konflikten mellan Palestina och Israel, ett verk som är lika brännande aktuellt i dag, sex år efter att det först skapades.

Laia Abril och det sexuella våldets historia

Laia Abril (född 1986 i Barcelona) har en bakgrund inom bildjournalistik men lämnade den tidigare yrkesbanan för konsten.

Om det för en stund är möjligt att bortse från verkets titel, "On Rape", så kan Laia Abrils fotografiska serie vid första anblick uppfattas som visuellt tilltalande, med klädesplagg i åtta stora fotografier. Men när besökaren kommer närmare och läser texten till varje bild rullas fasansfulla berättelser upp om sexuellt våld och andra övergrepp.

Kläderna och föremålen som offren burit har hämtats från flera olika tider och delar av världen – däribland en militäruniform från våldtäkt som krigsföring, medeltidens munkavle av järn som stoppade kvinnor från att tala om sådant som inte var önskvärt av samhället, en vit skir klänning från kidnappning och övergrepp inför giftermål, och en liten skoluniform efter våldtäkt på en flicka i skolan.

Det faktum att bildserien "On Rape" inte omedelbart uppfattas som frånstötande är ett medvetet grepp av Laia Abril. Syftet är att fler ska kunna närma sig bilderna och sedan berättelserna. På så sätt vill hon åstadkomma samtal.

"On Rape" (2022) är den andra delen av Laia Abrils omfattande projekt "A History of Misogyny" (misogynins historia). Projektet – med ämnen som abort, masshysteri, menstruation och kvinnomord – är en undersökning och kartläggning av samhälleligt och systematiskt förtryck riktat mot kvinnor och flickor.

Teresa Margolles om den våldsamma döden i Stockholm

Teresa Margolles (född 1963 i Culicán) undersöker de sociala och samhälleliga orsakerna bakom våldsamma dödsfall. Hon pekar på hur döden avspeglar livssituationen eller samhället runt omkring. Hon är utbildad inom kommunikation och rättsmedicin.

Till utställningen på Moderna Museet har Teresa Margolles skapat en ny version av verket "Plancha" – "Plancha (Estocolmo)/Stekplatta (Stockholm)" (2010/2025) – som binder samman våldet i Mexiko med den ökande våldsspiralen i Sverige och Stockholmsregionen under senare år.

Under våren 2025 samlade hon in material från ett tjugotal platser utomhus i Stockholmsområdet, där människor skjutits till döds under perioden januari 2023 till maj 2025. Materialet har hon blandat med vatten. I utställningsrummet droppar vätskan sakta från taket, ner mot heta stekplattor.

Varje droppe, kanske varje tår, åstadkommer ett stillsamt men fräsande ljud och förångas. Över tid bildas kalkavlagringar på plattorna – spår efter det som inte längre finns kvar.

Konstnären betonar att verket inte handlar om att skuldbelägga, varken offer eller förövare. Ämnet är förlust, både på ett individuellt och kollektivt plan. Verket blir ett slags minnesmärke över varje människa, plats och grannskap som drabbats av det dödliga våldet i Stockholmsområdet.

Emily Jacir om sitt hem och sin gata i Betlehem

Emily Jacir (född 1970 i Betlehem) är uppvuxen i Saudiarabien, Frankrike, Italien och USA. Hon är bosatt i Betlehem och Rom. De biografiska uppgifterna är en viktig utgångspunkt och ett centralt tema i hennes konst.

I filmen "letter to a friend, Palestine/brev till en vän, Palestina" (2019) kontakter Emily Jacir en vän som leder verksamheten vid det multidisciplinära forskningsinstitutet Forensic Architecture (FA), i London. Där samarbetar arkitekter, systemutvecklare, filmare, journalister, forskare och jurister för att med hjälp av den senaste tekniken inom arkitektoniska analysmetoder rekonstruera våldshandlingar och kränkningar av mänskliga rättigheter.

I filmen återskapar Emily Jacir historien om sitt hus, Dar Jacir i Betlehem, och dess omgivningar, där hennes familj har levt i generationer. Platsen är präglad av det konstanta hot om våld som staden och dess invånare lever under.

I verket använder hon sig av filmer och stillbilder från privatpersoner och från media, bland annat av en tårgasattack. Här ingår även ett tiotal tidiga fotografier, från decennierna runt 1900, med porträtt av hennes släktingar som byggde och levde i huset.

Berättarrösten är konstnärens egen och hon talar i en dämpad familjär ton, allt i stark kontrast till det som filmen skildrar i bilder och ljud – våld, trauman, hot, desperation och död.

Konstnärssamtal med Laia Abril lördag 6 september 2025

I samtal med utställningens curator Anna Tellgren utvecklar Laia Abril sina tankar om hur det är att arbeta med svåra och smärtsamma ämnen och varför konst är så viktig i tider av oro, med reflektioner länkade till konstnärens egen praktik. Hon berättar även om Emily Jacir och Teresa Margolles medverkan i utställningen.

Tid och plats: kl 15-16 i Biografen, plan 2.

Samtalet förs på engelska. Kostnadsfritt, ingen föranmälan krävs.

Curator: Anna Tellgren

Utställningen visas i Moderna Museets mindre utställningsrum på entréplanet, strax intill restaurangen.

Presskontakt: Annika Hansson Wretman +46 70 952 23 62 press@modernamuseet.se